

Czas : ok. 180 min.

Dystans: 8 500 m

Południowo-praskie wspomnienie o Peerelu

Trasa spaceru

Autobus 138 i ulica Obrońców

Autobus 138 łączy Starą Pragę z Saską Kępą. Do tego wehikułu naszej podróży do czasów PRL wsiądziemy na przystanku pod zabytkową Wytwornią Wódek Koneser. Wsiądziemy 10 minut później, na czwartym przystanku zatytułowanym „ul. Obrońców”. Naszą uwagę z pewnością zwróci pomnik siedzącej przy jednym z kawiarnianych stolików na rogu ulic Francuskiej i Obrońców, wybitnej poetki Agnieszki Osieckiej. To przy ul. Obrońców, pod numerem 12a, znajdowała się jedna z jej ulubionych kawiarni - Sułtan. Śpiewała o niej Kalina Jędrusik w piosence Jeremiego Przybory, miejsce to jest ciągle żywe we wspomnieniach mieszkańców Saskiej Kępy. Znajduje się tam obecnie serwująca świeże owoce restauracja Maska.

- Autobus 138 i ulica Obrońców
- Rondo Waszyngtona
- Park Skaryszewski
- Teatr Powszechny
- "Polska Szkoła Plakatu"
- Fabryka Czekolady
- Uniwersam Grochów

Rondo Waszyngtona

Z ul. Obrońców skręcimy w kierunku Mostu Poniatowskiego w ul. Katowicką. Mijając charakterystyczne dla Saskiej Kępy przedwojenne wille, dochodzimy do ulicy Walecznych, a stąd – skręcając w prawo – wrócimy na ulicę Francuską. Tuż za rogiem, pod numerem 31, znajduje się inny ulubiony lokal Osieckiej, kawiarnia Sax. Kontynuując spacer wzdłuż Francuskiej, dochodzimy do Ronda Waszyngtona. Tu – w jednym z półokrągłych budynków Spółdzielni Mieszkaniowej Ministerstwa Kultury i Sztuki – znajdował się, niedawno wyremontowany, legendarny bar Espresso. Znakiem czasów jest jego przemianowanie na z włoska brzmiące „Espresso”. Samo Rondo Waszyngtona jest doskonałym przykładem warszawskiej architektury lat 60-tych. Budowa charakterystycznych, wygiętych w łuk dwupiętrowych bloków trwała od 1960 do 1965 roku. Kompozycję ronda uzupełnia, widoczny po prawej stronie, wzniesiony w latach 1962-63 wieżowiec – pierwszy tak wysoki budynek po tej stronie Wisły, w dodatku z wyjątkową jak na owe czasy, całkowicie szklaną elewacją.

Park Skaryszewski

Na przeciwległym krańcu Ronda Waszyngtona znajduje się Park im. Ignacego Jana Paderewskiego (tzw. Park Skaryszewski), do którego wejdziemy mijając popiersie jego patrona. Do gruntownej przebudowy w 1968 roku, miejsce to zajmował wybudowany w 1945 Pomnik Żołnierzy Radzieckich (dziś usytuowany w głębi głównej alei). Cieszący się ogromną popularnością w latach międzywojennych, w czasach PRL Park Skaryszewski

przeszedł być atrakcją przyciągającą mieszkańców lewobrzeżnej Warszawy. Zniszczone w czasie wojny alejki zostały nierówno wylane asfaltem, obok nich wstawiono betonowe latarnie – reszty dopełniła zła sława, którą park zaczął się cieszyć w latach 80-tych. Przy Pomniku Żołnierzy Radzieckich skręcimy w lewo. Szeroka aleja po około 20 minutach doprowadzi nas do Al. Zelenieckiej. Po wyjściu z Parku podążać będziemy w tym samym kierunku (na Starą Pragę)

Teatr Powszechny

Tę część spaceru zakończymy pod Teatrem Powszechnym im. Zygmunta Hübnera, u zbiegu Alei Zelenieckiej i ul. Grochowskiej. Teatr Powszechny (dawniej Teatr Popularny) był pierwszym otwartym po wojnie teatrem, istnieje od 1944 roku. W pierwszych latach swojej działalności był miejscem pracy dla wielu przedwojennych aktorów, którzy występowali tu w sztukach największych twórców polskiej i światowej literatury. Wieloletnimi dyrektorami teatru byli m.in. aktor i reżyser Adam Hanuszkiewicz oraz obecny patron tej sceny, Zygmunt Hübner – wybitny reżyser, aktor, dyrektor teatrów, pedagog, publicysta i literat.

„Polska Szkoła Plakatu”

Przechodząc obok budynku Teatru Powszechnego, warto zajrzeć do środka, zwracając uwagę na galerię plakatów reklamujących grane tu przedstawienia. Plakaty te są doskonałymi przykładami tzw. „polskiej szkoły plakatu”, rozwijającej się w Polsce od lat 60-tych XX wieku, a reprezentowanej m.in. przez Jana Lenicę, Jana Młodożeńca czy Henryka Tomaszewskiego. Skupieni w tej

grupie artyści zajmowali się wykonywaniem plakatów o tematyce kulturalnej.

Fabryka Czekolady

Kilka sekund wystarczy, żeby stojąc przed wejściem do teatru poczuć charakterystyczny zapach gorącej czekolady. Zapach ten unosi się nad całą okolicą, a jego źródłem jest sąsiadująca z teatrem Powszechnym fabryka Wedla. Zajmowane przez nią budynki pochodzą z 1934 roku i nadal spełniają swoją funkcję. Produkowana tu czekolada wytwarzana jest według własnej receptury, na bazie przywożonych prosto z Afryki ziaren kakaowca, a proces produkcji niewiele się zmienił od czasów, kiedy fabryką zarządzał Jan Wedel (zachował się tu nawet jego pochodzący z lat 30-tych gabinet). W czasach komuny produkowano tu tzw. „wyrób czekoladopodobny” – produkt w założeniu smakiem i kolorem przypominający czekoladę, w którego składzie zamiast tłuszczu kakaowego znajdowały się tłuszcze innych roślin. Możemy na chwilę zatrzymać się w pijalni czekolady, a następnie ruszyć ul. Grochowską w kierunku Ronda Wiatraczna.

Uniwersam Grochów

Na ten etap naszego spaceru zarezerwujmy sobie około 40 min. Możemy też skorzystać z komunikacji miejskiej i jednym z tramwajów jadących ul. Grochowską dojechać do Ronda Wiatraczna. Po drodze miniemy charakterystyczne, Rogatki z XIXw, które wyznaczały szlak z Siedlec i Brześcia na Wschód (Trakt Brzeski). Na Rondzie Wiatraczna, u zbiegu ul. Grochowskiej, Al. Waszyngtona oraz Al. Stanów Zjednoczonych naszą uwagę zwróci olbrzymi neon „Uniwersam Grochów” na jednym z budynków. Podążając w stronę Uniwersamu, na rogu ul. Waszyngtona i Al. Stanów Zjednoczonych, miniemy nowo powstałe osiedle wieżowców – na jego miejscu w czasach PRL co jakiś czas budowano wieś miasteczko. Na Rondzie Wiatraczna znajduje się pętla tramwajowa – można stąd łatwo dojechać do centrum Warszawy, jak i na Pragę Północ czy do Wawra.